

Vuoden 2026 talousarvio raami

Khall 23.06.2025 § 215
298/02.02.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh. 044 422 4059

Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2028 lähtökohtana on vuoden 2024 tilinpäätös sekä talousarvio vuodelle 2025.

Kunnan vuoden 2024 tilinpäätös oli 620 tuhatta euroa alijääminen ja koko kuntakonsernin miljoonan alijäämäinen. Talousarvio vuodelle 2025 on laadittu 785 tuhatta euroa alijäämäiseksi ja ennusteiden mukaan vuoden 2025 alijäämä lähentelisi miljoonaa euroa. Vuoden 2025 talousarviossa ennakoitiin talouden tasapaino saavutettavan tilikaudella 2027. Tämä ennuste sisältää sen olettan, että palveluverkon rakennetta saataisiin sopeutettua palvelutarvetta vastaavaksi jo lukuvuonna 2026–2027.

Verotulokertymän ennustetaan olevan nykyisillä veroprosenteilla vuonna 2026 noin miljoona euroa suuremmat kuin vuonna 2025 ja vuonna 2026 1,8 miljoonaa suuremmat kuin vuonna 2025. Vuonna 2028 verotulojen kasvu hidastuisi noin 0,8 miljoonaan euroon.

Valtionosuuksien ennakoidaan kokonaisuutena nousevan vuoden 2025 tasosta 0,18 miljoonaa euroa. Kehitystä voidaan pitää varsin heikkona, joskin perustuvan suoraan laskennalliseen palvelutarpeeseen. Toimintatuottojen odotetaan olevan vuoden 2025 tasoa kaikkina talousarvio- sekä suunnitelmavuosina, kun ei huomioida sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteen tuomia muutoksia kunnan vuokratuloihin.

Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES:n, OVTES:n ja TS:n sopimuskausi on voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat:

- vuonna 2025 2,50 prosenttia
- vuonna 2026 2,47 prosenttia
- vuonna 2027 2,40 prosenttia.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat:

- vuonna 2026 0,4 prosenttia
- vuonna 2027 0,4 prosenttia
- vuonna 2028 1,0 prosenttia.

Inflaatio on hidastunut ja sen ennakoidaan olevan ns. normaalissa 2 % tasossa. Korkohuippu saavutettiin 2024 ja nyt korot ovat olleet tasaisen loivassa laskussa.

Euran kunnan talous on tällä hetkellä rakenteellisesti alijäämäinen ja talouden tasapainoa ei saavuteta ilman rakenteellisia muutoksia.

Kuntalain (110 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena

suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Talous tulee siis jatkossakin pitää tasapainossa.

Kuntalain (110 §) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kolmeksi tai neljäksi vuodeksi laaditun taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion laadinnan aikataulu ja muuta huomioitavaa:

- Vuoden 2026 vakinaisen henkilön palkkojen pohjat viedään talousarviojärjestelmään elokuun alussa. Ennakoidut yleiskorotukset lasketaan keskitettyä henkilöstöhallinnossa. Määräaikaisten ja sijaisten palkat tulee arvioida kustannuspaikoittain.
- Palvelualueiden tulee kuvata vakituisen henkilöstön määrän muutokset yksilöidysti vuodesta 2025 vuoteen 2026. Lisäksi palvelualueiden tulee kuvata määräaikaiseen henkilöstöön varattavan määrärahan muutokset vuoden 2025 talousarviosta vuoteen 2026. Sijaismäärärahoja suunnitelmassa tulee miettiä kokonaistaloudellisesti kustannustehokkain ratkaisu. Palvelualueiden tulee miettiä mikä on vakinaisen henkilöstön, sijaishenkilöstön ja ns. varahenkilöstön tasapainoin suhde. Oleellista on löytää toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevin vaihtoehto.
- Palvelualueiden tulee syöttää ensimmäiset versiot talousarviojärjestelmään ulkoisista tuloista ja menoista 29.8.2025 mennessä. Tämän jälkeen on vielä mahdollista tarkentaa lukuja viikon 38 lautakunta käsittelyihin asti.
- Palvelualueet asettavat vastuualueittain kolme määrällistä tai laadullista mittaria. Yhden tulee kuvata/mitata vastualueen palveluiden kustannustehokkuutta ja kahden tuotettujen palveluiden vaikutusta kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen tai kuntalaisten palvelutarpeeseen.
- Toiminnallisia tavoitteita peilataan väestörakenteen muutoksiin. Palvelumitoitusten lähtökohtana pidetään 30.6.2025 väestömäärää ja -rakennetta. Lautakuntien tulee käsitellä lopulliset talousarvioesityksensä ennen 10.10.2025
- Kuntakonsernin tytäryhtiöitä pyydetään vastaavasti käsittelemään hallituksissaan ensi vuoden toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteitaan ja toimittamaan ne 10.10.2024 mennessä kunnan kirjaamoon.
- Palvelualueiden neuvottelut investointiesityksistä ja sisäisten teknisten palvelujen (toimitilat, ruokapalvelut) ylläpitotarpeista käydään yhdessä kunnanjohtajan, taloushallinnon, teknisen toimen ja palvelualueiden välillä syyskuun loppuun mennessä.
- Palvelualueiden kiinteistöihin liittyvät investointiesitykset ja irtaimen omaisuuden esitykset toimitetaan keskitetysti syyskuun loppuun mennessä teknisiin palveluihin. Esityksessä tulee huomioida myös tulevien vuosien toiminnallisista muutoksista johtuvat tarpeet.

Investointiraja on 10 000 euroa, jota pienemmille kohteille tulee varata määräraha käyttötalouteen.

- Sisäiset erät määritellään keskitetysti yhdessä taloushallinnon, sivistyshallinnon ja teknisten palveluiden kesken.
- Käyttötalouden toimintatuottoja (myynti-, maksu- ja muut tuotot) määritettäessä tavoitteena on, että hinnoittelulla katetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset huomioiden lakien/asetusten määräykset.
- Budjetoinnin tukena toimii myös UDP Raportointi (taloushallinnon käytössä oleva ohjelmisto), jossa on mahdollisuus porautua laskutasolle.
- Palvelualueiden esitysten tulee sisältää yksityiskohtaiset priorisointiesitykset ja kuvaukset leikkausten vaikutuksista.

Valtuutetuille järjestetään iltakoulut 13.10.2024 talousarvion lähtökohdista ja talousarvion valmistelun tilanteesta.

Kunnanhallitus käsittelee talousarviota ensimmäisen kerran 29.9.2025, toisen kerran 13.10.2025 ja kolmannen kerran 27.10.2025

Kunnanhallitus tekee ehdotuksensa 2026 veroprosenteista valtuustolle 3.11.2025 kokouksessaan.

Valtuusto hyväksyy talousarvion ja veroprosentit 10.11.2025 kokouksessaan.

Talousarvion laadintaohjeistusta tarkennetaan elo-syyskuun aikana, kun verotulo- ja valtionosuuksiin liittyvät ennusteet päivittyvät. Lisäksi vastuualueille toimitetaan tarkennettu ohjeistus- ja aikataulu talousarvion teknisistä yksityiskohdista.

Hallintosäännön § 25 mukaan kunnanhallitus päättää talousarvion laadintaohjeista.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa edellä olevan ohjeistuksen palvelualueille vuoden 2026 talousarvion teknistä laadintaa varten.

Lisäksi kunnanhallitus antaa talousarvion laadintaan seuraavan raamin:
- Talousarvio vuodelle 2026 tulee laatia menojen ja tulojen osalta enintään 500 000 alijäämäiseksi huomioimatta mahdollisia veronkorotusten vaikutusta tai sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä seuraavia vaikutuksia. Taloussuunnitelmat vuosille 2027-2028 tulee laatia niin, että talousarvio alijäämä pienenee ja viimeistään vuonna 2029 saavutetaan tasapaino. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot

Lisäksi:

- Kuntajohtamisen ja elinvoimapaalveluiden palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 795 000 euroa ja toimintakulujen enintään 3 660 000 euroa tai toimintakatteen enintään 2 865 000 euroa alijäämäinen.
- Talous- ja hallintopaalveluiden palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 300 000 euroa ja toimintakulujen enintään 3 150 000 euroa tai toimintakatteen enintään 2 850 000 negatiivinen.
- Sivistyksen palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 1 150

000 euroa ja toimintakulujen enintään 20 805 000 euroa tai toimintakatteen enintään 19 655 000 negatiivinen.

- Teknisen palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 6 465 000 euroa ja toimintakulujen enintään 11 815 000 euroa tai toimintakatteen enintään 5 350 000 negatiivinen. Raami ei ota huomioon sosiaali-terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutuksia, siksi teknisen palvelualueen tulee laatia talousarvion laadinnan yhteydessä selvitys HVA:n käytössä olevien kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutuksista palvelualueen talousarvioon.

- Investointitaso ei saa ylittää 3,5 miljoonaa euroa.

- Euran kuntakonsernin tytäryritysten tulee huomioida talousarvioita laatiessaan, että talousarvio sisältää toimet joilla yhtiön vuoden 2026 tulos tulee olemaan vähintään 0 tai mieluiten ylijäämäinen ja ennakoidut vaikutukset kunnan talousarvioon tulee esittää syyskuun aikana kuntakonsernin johdolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.